

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: 430/2010/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

528/2010. (XII. 15.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) a panaszos¹ 2010. augusztus 17-én előterjesztett **panaszát** a 2010. december 15-én megtartott zárt ülésén **született állásfoglalását**

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y a k.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos 2010. augusztus 17-én, a Testület honlapján elérhető elektronikus panaszbejelentő formanyomtatványon terjesztett elő panaszbeadványt, amelyet aláírásával 2010. szeptember 1-jén erősített meg, és amelyben az alábbiakat adta elő. 2010. augusztus 17-én hajnalban 2 óra 15 perckor a panaszos arra ébredt, hogy ki akarták nyitni lakása bejárati ajtaját. Az ajtó előtt rács volt, ezért a panaszos nem volt közvetlen veszélyben; úgy tett, mintha aludna, miközben az ajtaját kinyitó fiatal pár a folyosóról egy lámpával bevilágított a lakásba. Mikor látták, hogy a lakás nem üres, és a panaszos ott alszik, lassan visszacsukták az ajtót. A panaszos leírta azt is, hogy mozgásérzékelős világítás működik a folyosón, így gyorsan felkelve az ablakán keresztül megfigyelhette a lakásába behatolni szándékozó „hívatlan látogatókat”. Ez követően gyorsan hívta a rendőrséget, ahol biztosították róla, hogy rendőröket fognak a helyszínre küldeni. Ekkor a két személy még a házban volt, mert a panaszos a bejárati kapura pont rálátott, és azon még akkor nem ment ki senki. A panaszos gyorsan felöltözött, magához vette a telefonját, és a bejárati kapuval szemben lévő étteremhez sietett, hogy ott várakozva a házból kijövő párról fotót tudjon készíteni. Eltelt fél óra, de a ház

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

bejáratánál nem volt semmilyen mozgás. Ezt követően a panaszos újra felhívta a rendőrséget, és közölte, hogy „itt egy folyamatban lévő sorozatbetörés forog fenn”. Erre azt a választ kapta, hogy minden rendőri erő foglalt, ezért nem tudnak a helyszínre menni. A panaszos ezután visszament a lakásába és lefeküdt, annak ellenére, hogy biztos volt benne, hogy a betörők még a házban vannak. Fél óra múlva ismét zajokat és „jövés menést” hallott a folyosóról, amire a panaszos felkelt, és azt látta, amint a fiatal pár éppen elhagyja az épületet. Ez az első megjelenésüket követően kb. egy órával történt. Ekkor a panaszosnak alkalma nyílt őket jobban megfigyelni, majd újra felhívta a rendőrséget, 3 óra 8 perckor. A rendőrtiszt, akivel ekkor beszélt, „megköszönte a felvilágosítást és elköszönt”. A panaszos először nem akart hinni a fülének, ezért csak vonakodva tette le a telefont. Megjegyezte azt is, hogy még kétszer jöttek vissza a házba a betörők. A panaszos az utolsó telefonhívás során tapasztalt rendőri hozzáállás alapján abban sem volt biztos, hogy tényleg tudta a rendőrtiszt, honnan telefonál, illetve milyen betörésről van szó (amivel kapcsolatban már kétszer hívta az ügyeletet), mert semmit nem kérdeztek tőle. Az volt a gyanúja, hogy a rendőrtisztet egyáltalán nem is érdekelte az ügy. Végül a panaszos utalt rá, hogy panasza megírásakor délután 15 óra volt, és egészen addig egy rendőr sem vette fel vele a kapcsolatot, nem értesítették, hogy ne várjon tovább, mert nem fog az ügyben rendőri intézkedés történni.

Összefoglalva a panaszos azt sérelmezte, hogy egy folyamatban lévő betöréssorozatról tett bejelentést, amire a rendőrségnek mégsem volt szabad kapacitása. Utalt arra is, hogy komoly rizikó volt arra, hogy esetleg valaki megsérüljön, mert a fiatal pár a lépcsőházban minden ajtón „bepробálkozott”. Ennek ellenére 12 óra elteltével sem kapott semmilyen értesítést arról, hogy bejelentésére bármilyen intézkedés történt volna. Leírása szerint ez már a harmadik olyan eset volt, amikor folyamatban lévő betörésről értesítették a rendőrséget, és mégsem történt semmilyen intézkedés.

Mindezek alapján kérte a Testület vizsgálatát.

II.

A panasz kivizsgálása során – a tényállás pontosabb megismerése érdekében – a Testület felvilágosítás-kéréssel fordult az Országos Rendőr-főkapitányság Ellenőrzési Szolgálatához, és megküldeni kérte az esettel kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat, illetve konkrét kérdésekkel kapcsolatban a rendőrség álláspontját. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatóak meg.

1) A Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) Központi Ügyeleti Főosztályt vezető r. ezredes 2010. szeptember 8-án kelt jelentése szerint a panaszt kivizsgálták a hívások visszahallgatásával, a főosztály elektronikus adatbázisának és az ügyeleti eseménynaplónak az ellenőrzésével, valamint az ügyel kapcsolatban keletkezett rendőri jelentések áttekintésével. Mindezek alapján azt lehetett megállapítani, hogy a panaszos a jelentésben megjelölt mobiltelefonszámról és az ott leírt címről bejelentést tett a BRFK központi segélyhívó számán, miszerint a lakóházban egy férfi és egy nő a lakások ajtajait nyitogatja, hátha valamelyik nincs bezárva. A hívást fogadó r. százados a bejelentésről elektronikus intézkedési lapot állított ki, és az ügyet 2 óra 22 perckor kiadta a területileg illetékes BRFK IX. Kerületi Rendőrkapitányságnak.

2 óra 43 perckor a panaszos ismét telefonált; hívását ekkor egy r. főtörzsőrmester fogadta, akitől arról érdeklődött, hogy mikor érkezik rendőr a helyszínre. A r. főtörzsőrmester a panaszos türelmét kérte, és azonnal érdeklődött a BRFK IX. Kerületi Rendőrkapitányságon, hogy hol tart az intézkedés. Innen azt a tájékoztatást kapta, hogy minden járőr foglalt, de tudnak a címről, és a panaszos további türelmét kéri. Ezt a r. főtörzsőrmester a panaszosnak továbbította.

A hívások visszahallgatása során megállapítható volt, hogy 3 órakor egy másik telefonszámról egy másik, hasonló tartalmú bejelentés (lakások ajtaját próbálták kinyitni) is érkezett egy olyan, közeli címről, amelyre a panaszos által megjelölt címen keresztül lehet bejutni. Ezt a bejelentést az említett r. százados fogadta, és szintén elektronikus intézkedési lapon rögzítette, majd 3 óra 6 perckor kiadta a BRFK IX. Kerületi Rendőrkapitányságnak.

A panaszos 3 óra 16 perckor ismét hívta a központi segélyhívót, hívását ekkor is a r. százados fogadta (aki így ismerte már az eset körülményeit). A panaszos kiegészítette a korábbi bejelentését az elkövetők személyleírásával, és elmondta azt is, hogy a betörők elhagyták az épületet. Ezt követően 3 óra 17 perckor az illetékes bevetésirányító felhívta a BRFK IX. Kerületi Rendőrkapitányság ügyeletét, ahonnan azt a tájékoztatást kapta, hogy járőröket küldtek a megadott címre, és tudnak arról, hogy az elkövetők már a másik bejelentésben megjelölt címen tartózkodnak.

Az intézkedési lapok szerint a bejelentésekre kivonuló egység a panaszos által megjelölt címről „nemleges bejelentést” jelzett vissza, míg a másik bejelentő által megjelölt címen rendőri intézkedés történt, amelyről jelentést készítettek. A BRFK IX. Kerületi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztályának vezetője által megküldött ügyeleti eseménynapló szerint a panaszos által bejelentett címen 2 óra 36 perctől 2 óra 49 percig, a másik közeli címen pedig 3 óra 15 perctől 3 óra 40 percig tartott a rendőri intézkedés.

A főosztályvezető r. ezredes így megállapította, hogy főosztálya a panaszos bejelentését fogadta, rögzítette és kezelte, valamint az illetékes rendőri szervnek továbbította. A másodszori hívást szintén fogadták, a panaszos által kért információt a BRFK IX. Kerületi Rendőrkapitányságtól beszerezték és továbbították a panaszosnak. A harmadik hívást pedig ugyanaz a r. százados fogadta, aki először is beszélt a panaszossal, így tisztában volt már az ügy körülményeivel. Ezt követően az illetékes rendőri szervnél tájékozódott is, ahonnan azt az információt kapta, hogy járőr küldése a jelzett címekre már folyamatban van. Mindezek alapján a főosztály dolgozói szakszerűen jártak el, érdemben intézkedtek a bejelentés alapján, a panaszos által kért felvilágosításokat megadták. A főosztályvezető r. ezredes tudomása szerint a helyszínen a kerület járőrei megjelentek.

2) A BRFK IX. Kerületi Rendőrkapitányság vezetője által 2010. szeptember 16-án készített tájékoztató levél szerint a panaszbeadványban említett napon – az ügyeleti eseménynapló szerint – 2 óra 27 perckor a Központi Ügyelet értesítése alapján egy r. főtörzsőrmester és egy r. őrmester indultak el a panaszos által bejelentett címre, ahova 2 óra 30 perckor érkeztek meg, de nem találtak ott senkit, a bejelentőt sem. Körbejárták a területet, majd ezt a kerületi rendőrkapitányság ügyeletére 2 óra 49 perckor jelentették. Erről a kivonulásról jelentés nem készült. 3 óra 7 perckor – ismét a Központi Ügyelet értesítésére – a másik említett bejelentő hívása alapján a rendőrök az általa megjelölt címre vonultak. Itt ezt a bejelentőt a r. őrmester meghallgatta, az intézkedésről pedig jelentést is készített. A bejelentések időpontjában a rendőrkapitányságnak rendelkezésére állt mozgósítható rendőri erő, akik a fent írtak szerint a

bejelentett helyszíneken meg is jelentek. Mivel azonban a panaszos nem tartózkodott ott a kiérkezésükkor, 2 óra 49 perckor megkezdték a visszavonulást a rendőrsre, 3 óra 7 perckor azonban visszafordulva újra kimentek a másik bejelentett (közeli) címre. A rendőrkapitány is leírta, hogy a másodikként bejelentett címre a panaszos által bejelentett címen keresztül lehetett bejutni, így a panaszos által bejelentett címet a rendőrök kétszer is ellenőrizték. A helyszínen rendőri intézkedés történt, mivel azonban a panaszos nem tartózkodott ott, a rendőrök a másik bejelentővel vették fel a kapcsolatot, és jelentés is ez alapján készült a történetekről.

3) A helyszínen intézkedő – BRFK IX. Kerületi Rendőrkapitányságon szolgálatot teljesítő – r. őrmester 2010. augusztus 17-én kelt jelentése szerint ő az említett napon 3 óra 40 perckor utasítást kapott az ügyeletes tiszttől, hogy menjen ki a másodikként bejelentett lakcímre. Ide megérkezve a r. őrmestert a bejelentő fogadta, aki elmondta, hogy az ott lévő kulturális központban végezte teendőit, amikor furcsa zajra lett figyelmes (mintha valaki leütötte volna a kilincset). Ezt pár perc elteltével újra hallotta, ekkor értesítette a rendőrséget. Közben folyamatos motoszkálás hangját hallotta, majd kis idő elteltével a földszinti bejárati ajtó kinyílt, és valaki belépett az előtérbe. Erre a bejelentő rákiabált az illetőre, aki így kiszaladt az épületből, és a IX. kerület Ráday utca irányába elfutott. Ezután a bejelentő ismét felhívta a rendőrséget. A bejelentő meghallgatása után a r. őrmester „szemrevételezte a helyszínt”, melynek során megállapította, hogy a bejárati ajtón lévő zár külső borítását rögzítő két csavart az ismeretlen elkövető „ismeretlen eszközzel” kicsavarta, majd „ismeretlen módszerrel” azt kinyitotta. Az ajtón sérülés nyomait egyébként nem tapasztalta. A bejelentő elmondása szerint lopás vagy rongálás nem történt. Mindezeket a r. őrmester jelezte az ügyeletes tisztnak, aki utasította rá, hogy készítsen jelentést a történetekről.

4) A rendőrség a Testület rendelkezésére bocsátotta a BRFK IX. Kerületi Rendőrkapitányság ügyeleti eseménynaplójának az érintett időszakra vonatkozó részét. Ez a fent írtakkal egybevágoan tartalmazza, hogy a panaszos bejelentésére az említett napon 2 óra 27 perckor az általa megjelölt címre rendőröket küldtek, mert egy férfi az épületbe behatolt. A küldés intézkedés nélkül ért véget 2 óra 49 perckor. Szerepel 3 óra 7 perckor a második bejelentő és az általa megadott cím is az eseménynaplóban, ahova az ajtó kinyitása miatt küldték ki a rendőröket, ez a küldés 3 óra 40 perckor intézkedéssel zárult le, amelyről – a fent hivatkozott – jelentés készült.

5) A rendőrség a Testület rendelkezésére bocsátotta a BRFK Központi Ügyeleti Főosztályára befutó hívásokat rögzítő hanganyagot is, rajta a panaszos három telefonhívásával, és a hívást fogadó ügyeletesek valamint a BRFK IX. Kerületi Rendőrkapitányság ügyeletesek között lezajlott párbeszédekkel. A hangfelvételek vonatkozó részei az alábbiakat tartalmazták.

a) A panaszos első telefonhívása a BRFK központi segélyhívó számára, a rendőrségi dokumentumok szerint az említett napon 2 óra 19 perckor:

„- Rendőrség, jó estét, (...) százados.

- Jó napot kívánok, a (...) -ból hívom Önöket, éppen most van bent az épületben egy pár, egy férfi és egy nő, a férfin baseball sapka van, a lány egy hosszú hajú (...), ők folyamatosan járnak a házban, és nyitnak be az ajtókon, és próbálnak meg betörni. Itt vannak az első emeleten.

- Ez IX. kerület (...) utca, ugye?

- IX. kerület, (...), ha sietnek, akkor még el is tudják őket érni.

- Hogy tudnak a kollegák bejutni a lakóházba?
- Hát ők is bejöttek valahogy, de hogyha felcsöngetnek a (...) szám, az én ajtóm, akkor én be tudom engedni őket.
- Az Ön nevét szabadna?
- (...).
- Igen, jó, értem.
- Van náluk egészen biztosan elemlámpa, mert elemlámpával világítottak be az ajtómon.
- Jó, tehát akkor egy baseball sapkás...
- Úr, a baseball sapka hátra van húzva az Úron.
- (...)
- Jó, mennek a kollegák.
- Jó, köszönöm!”

b) A BRFK Központi Ügyeleti Főosztályon szolgálatot teljesítő r. százados értesítése a BRFK IX. Kerületi Rendőrkapitányság ügyeletesének, a rendőrségi dokumentumok szerint az említett napon 2 óra 22 perckor:

- „- Jó estét kívánok, IX. kerület, ügyelet.
- Szia, mondom a címet, jó?
 - Szia, melyik lesz ez?
 - (...).
 - (...), és ez melyik?
 - Most mondom, fenti helyen lévő lakóházban egy fiatal férfi és egy nő a lakások ajtajait nyitogatja, a férfi sötét baseball sapkában van, amit fordítva visel... egyéb személyleírást nem tud adni, gondolom kinézett az ablakon, besurranásosakat lát.
 - Igen, sötét baseball sapkás férfi... a nő?
 - Igen, hát ennyit tudunk, nem adott... hm...
 - Sötét bőrű ugye?
 - Igen, plusz egy nőnk van. (...) a bejelentő, (...).
 - Oké, ment ki valaki tőlünk?
 - Hát, én most szólok nektek.
 - Aha, jó.
 - Jó?
 - Okés, köszi.
 - Köszí.”

c) A panaszos második telefonhívása a BRFK központi segélyhívó számára, a rendőrségi dokumentumok szerint az említett napon 2 óra 43 perckor:

- „- Rendőrség, jó estét, (...) főörzs vagyok, miben segíthetek?
- Jó napot kívánok, és (...) vagyok és kb. negyed háromkor tettem egy bejelentés egy folyamatban lévő lopássorozatról, a kedves kollegák azóta sem jöttek ki, most két óra negyven van.
 - Mikor tette a bejelentést?
 - Ez két óra tizenöt, tizenhatkor...
 - Hányadik kerület?
 - IX. kerület, (...).
 - Tartsa a vonalat.”

d) A BRFK Központi Ügyeleti Főosztályon szolgálatot teljesítő r. főtörzsőrmester tájékoztatáskérése a BRFK IX. Kerületi Rendőrkapitányság ügyeletesétől, ugyanabban az időpontban:

„- Rendőrség, IX. kerület.

- Szervusz, (...) vagyok, központi.

- Szia.

- Van egy úr a vonalban, azt mondja, hogy a (...) utcából tett bejelentést, és még nem érkezett ki rendőr a helyszínre.

- Hát mindenhol biztosítunk!

- Húú...

- Nincs járőröm.

- Egyáltalán?

- Egyáltalán!

- Aha, ez mi volt egyébként, gépkocsi feltörés, vagy mi?

- Melyik, (...)?

- Ez a (...).

- Hát annyi, hogy azt mondja, hogy egy férfi fekete baseball sapkában és egy nő állítólag ajtókat nyitogat, meg nézeget...? De hát ennél többet nem tudok én.

- Aha, jó, hát majd szólok neki, hogy...

- Nincs ember, én...

- ... hogy egyszer csak...

- Hát igen.

- Jó, köszönöm.

- Meg van egy másik ugyanilyen címem is, ott meg ütfefürővel dolgozik valaki, ide se tudok embert küldeni, mert nincs kit.

- Világos, oké, köszönöm, szia.

- Szia.”

e) A panaszos második telefonhívásának folytatása a BRFK központi segélyhívó számon, ugyanabban az időpontban:

„- Itt van, uram?

- Igen.

- Hát sajnos még egy darabig nem is megy oda kollega, mert minden járőr a IX. kerületben intézkedik folyamatba... jármű önkényes elvételénél, meg ... hasonló cselekményeknél is. Sajnos innen nem tudjuk elszakítani a rendőröket egyelőre.

- Értem, köszönöm, visszahallás.

- Minden jót.”

f) A BRFK Központi Ügyeleti Főosztályon szolgálatot teljesítő r. százados értesítése a BRFK IX. Kerületi Rendőrkapitányság ügyeletesének a második bejelentő által tett telefonos bejelentés továbbítása kapcsán, az ott megjelölt helyszínről, a rendőrségi dokumentumok szerint az említett napon 3 óra 6 perckor:

„- Rendőrség, IX. kerület.

- Csáó, mondom, (...), a (...) felől lehet bejutni, a fenti címen a lakóházba... hm... próbálja meg kinyitni... hát, betörési kísérlet? Vagy nem tudom...

- Tehát ez ilyen ajtókat nyitogató?

- Aha, (...). Megnézitek?

- Hát persze.
- Ez nagyon jó.
- Tudunk más?
- Nem-nem. Köszí csá.
- Szia.”

g) A panaszos harmadik telefonhívása a BRFK központi segélyhívó számára, a rendőrségi dokumentumok szerint az említett napon 3 óra 16 perckor:

„- Rendőrség, jó estét, (...) százados.

- Jó napot kívánok, én (...) vagyok, egy órával ez előtt hívtam Önöket (...)ból, egy folyamatban lévő betöréssorozat miatt, a betörők ebben a pillanatban hagyták el a házat. ... Kiegészíteném még a személyleírását a nőnek, hosszú, sötét haja volt, és egy sötét válltáskát, vagy retikült hordott.

- Aha.

- Valamit matattak a szemetesnél, úgyhogy úgy néz ki, hogy be is törtek ebben a házban, úgyhogy rajtam kívül fognak kapni még hívást reggel.

- Jó, köszönjük szépen.

- ... Őő.. szívesen...

- Minden jót, jó éjszakát.

- Visszhallás.”

h) A BRFK Központi Ügyeleti Főosztálya illetékes bevetésirányítójának tájékoztatáskérése a BRFK IX. Kerületi Rendőrkapitányság ügyeletesétől a panaszos harmadik telefonhívása kapcsán, a rendőrségi dokumentumok szerint az említett napon 3 óra 17 perckor:

„- Rendőrség, IX. kerület.

- Szia, (...)ba kint voltatok?

- Irányítva vannak a fiúk, akiket felszabadítottam a Lurdy-tól.

- Aha.

- Ők vannak egyedül, ki van adva két cím nekik.

- Jó, de nézitek?

- Micsoda?

- Nézitek?

- Igen, meg ez a (...) kibővült, mert kaptam egy másikat is, hogy a (...)be vannak már.

- Aha.

- És egyből hívtam őket telefonon, hogy figyeljete, (...)be vannak.

- Jó, oké, rendben, köszí, csá.”

A rendőrségi dokumentumok szerint a BRFK IX. Kerületi Rendőrkapitányság járőrei a panaszos által tett bejelentés kapcsán, az általa megjelöl címre 2 óra 36 perckor mentek ki, és 2 óra 49 percig tartózkodtak ott, de a címen sem a bejelentőt, sem más személyt nem találtak. A második bejelentő hívására, az által megjelölt, közeli címre – amely a panaszos által bejelentett címről nyílik – a járőrök 3 óra 15 perckor érkeztek meg, és onnan 3 óra 40 perckor távoztak, a bejelentő kikérdezése, és a helyszín szemrevételezése után.

III.

A Testület megállapította, hogy a panaszos által kifogásolt rendőri fellépés (érdemi rendőri intézkedés elmaradása a helyszínen, az ő tájékoztatásának elmaradása azzal

kapcsolatban, hogy bejelentése nyomán történt-e valamilyen intézkedés) érintette a panaszos tisztességes eljáráshoz, személyi biztonsághoz és magánlakás sérthetetlenségéhez való alapvető jogait.

1) A panaszos az általa kifogásolt eseménnyel kapcsolatban egyrészt azt kifogásolta, hogy a betöréssorozatról szóló, többszöri bejelentései ellenére érdemi rendőri intézkedés nem történt az ügyben, másrészt pedig azt, hogy több óra eltelté és többszöri telefonhívásai ellenére sem kapott semmilyen értesítést arról, hogy bejelentései nyomán bármilyen intézkedés történt volna.

a) Az Rtv. 1. § (2) bekezdés a) pontja szerint: „A Rendőrség a közbiztonság és a közrend védelme, valamint az államhatár őrzése, a határforgalom ellenőrzése és az államhatár rendjének fenntartása körében az e törvényben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében: általános bűnügyi nyomozó hatósági jogkört gyakorol, végzi a bűncselekmények megelőzését és felderítését”. A 2. § (1) bekezdés szerint: „A Rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A Rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.” A 11. § (1) bekezdése szerint: „A rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előjárója utasításainak – az e törvényben foglaltak figyelembevételével – engedelmeskedni, a közbiztonságot és a közrendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni.”

Az Rtv. 13. § (1) bekezdése alapján: „A rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve illet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.” A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) ezt pontosító 3. § (1) bekezdése szerint: „Bűncselekmény vagy szabálysértés észlelése, valamint a közbiztonságot, a közrendet, az államhatár rendjét, a polgárok személyét vagy javait sértő vagy fenyegető veszélyhelyzet esetén, illetőleg ha illet hoznak tudomására, a rendőrt intézkedési kötelezettség terheli.” A Rendőrség segítségnyújtási kötelezettsége kapcsán az Rtv. 24. § (1) bekezdése kimondja, hogy: „A rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáférőkhöz a tőle elvárható felvilágosítást megadni.”

Az Rtv. a segítség igénybevétele a rendőrségi feladatok ellátásához címben a 26. § (1) bekezdésében úgy rendelkezik, hogy: „A Rendőrség bűncselekmény elkövetésének megelőzése, megakadályozása, bűncselekmény felderítése, az elkövető elfogása, a közbiztonság védelme érdekében – ha a törvényben meghatározott kötelezettsége más módon nem teljesíthető, és törvény másként nem rendelkezik – kérheti és igénybe veheti a magánszemély (...) segítségét és a birtokában lévő eszközt. A segítségnyújtás csak akkor tagadható meg, ha az a felkért személy életét, egészségét vagy testi épségét nyilvánvalóan veszélyezteti, továbbá, ha a kért segítség teljesítéséhez szükséges tárgyi feltételek nem állnak rendelkezésre.” A Szolgálati Szabályzat segítség igénybevételét szabályozó 5. §-a szerint: „(1) A segítség igénybevételének kezdeményezésekor a rendőr ismerteti a felkérten az igénybevétel célját és módját. (2) Ha a felkért – a törvényben meghatározott eseteket kivéve –

a segítség megadását megtagadja, fel kell hívni a figyelmét a jogkövetkezményekre, továbbá fel kell szólítani, hogy törvényi kötelességének tegyen eleget.”

Az egyes rendőri intézkedések között a felvilágosítás kérés címben az Rtv. 32. §-a úgy rendelkezik, hogy: „A rendőr a feladatának ellátása során bárkihez kérdést intézhet, felvilágosítást kérhet, ha alaposan feltehető, hogy a megkérdezett olyan közlést tehet, amely a rendőri feladatok teljesítéséhez szükséges. A felvilágosítás kérésének idejére a kérdezett személy feltartóztatható. Akitől a rendőr felvilágosítást kér – ha jogszabály másként nem rendelkezik – az általa ismert tényekkel, adatokkal kapcsolatos válaszadást nem tagadhatja meg.”

A Szolgálati Szabályzat szolgálati formákat szabályozó VI. fejezetében az ügyeleti szolgálati formáról azt mondja ki a 85. § (1) bekezdésében, hogy: „A rendőrségi feladatok végrehajtásának, a szervezet működésének, illetve irányításának és vezetésének, rendőri munka folyamatosságának biztosítása, az együttműködő szervekkel való kapcsolat állandó fenntartása, a rendkívüli eseményekkel összefüggő halaszthatatlan intézkedések megtétele, az intézkedésre jogosult és köteles szervek, személyek értesítése, a vezetők tájékoztatása érdekében, állandó vagy ideiglenes jelleggel ügyeletet kell biztosítani.” A járőri szolgálati formáról a 87. § (1) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy: „A járőrözés a közterületek és nyilvános helyek, továbbá az államhatár őrzetének, valamint a határterület és – jogszabályban meghatározott esetekben – a határterületen kívüli területek (mélységi területek) rendőri, illetve határrendészeti ellenőrzésének egyik formája. A járőrözés során egy vagy több rendőr együttesen, előre meghatározott körzetben, illetve területen vagy útvonalon, illetve menetvonalon bűnügyi, közrendvédelmi, határrendészeti, közlekedési, illetve vízi rendészeti feladatot lát el, ellenőrzi a jogszabályok betartását, végzi a jogellenes cselekmények megelőzését, felderítését, megszakítását és az elkövetők elfogását.”

b) A Testület felhívja a figyelmet három korábbi, hasonló tárgyú panaszbeadványok alapján született állásfoglalására, és az azokban foglalt megállapításokra.

A 182/2009. (VI. 17.) sz. állásfoglalásban a Testület egy olyan panaszbeadványról döntött, amelyben a panaszos azt kifogásolta, hogy lakásához hazaérkezve egy feltehetően még folyamatban lévő betörés nyomait észlelte, amelyet rögtön jelzett a 107-es segélykérő vonalon; itt ígéretet is kapott a gyors intézkedésre és arra, hogy visszahívják, majd hamarosan két rendőr érkezett hozzá a helyszínre, de ennek ellenére az érdemi rendőri intézkedés mégis csak késlekedve kezdődött meg. Az ügyben a Testület a rendelkezésére bocsátott dokumentumokból azonban megállapította, hogy a telefonos bejelentés és a rendőrök helyszínre való kiérkezése között mindössze néhány perc telt el, és sem ez, sem a kiérkező rendőrök néhány perces várakozása a helyszínen (amíg az erősítés is odaérkezett) nem okozott olyan késedelmet, amely a panaszos oldalán alapjogsérelmet alapozhatott volna meg. Ebben az esetben tehát ugyanezen rendőrkapitányságról a lakásbetöréshez azonnal járőröket küldtek, ennek azonban – tekintettel a jelen ügyben a kapitányságvezető összefoglaló tájékoztató levelében leírt általános eljárási rendre – minden bizonnyal az volt a fő oka, hogy a bejelentő a bejelentésében kifejezetten utalt arra, hogy a betörés még folyamatban lehet, tehát a halaszthatatlan rendőri intézkedés szükséges volt. A Testület ezt az eljárást megfelelőnek és szakszerűnek minősítette.

A 304/2009. (X. 14.) sz. állásfoglalásban a Testület egy olyan panasz tárgyában döntött, amelyben a panaszos azt kifogásolta, hogy miután Budapesten feltörve találta a személygépkocsiját, ezt jelezte a 107-es segélykérő vonalon, és jelzését követően fél órával ki

is érkezett hozzá a helyszínre egy járőr, aki azonban a jármű szemrevételezését követően aláíratott vele egy nyilatkozatot, amelyben a panaszos vállalta, hogy a helyszínelők kiérkezéséig eredeti állapotban megőrzi a helyszínt – erre azonban csak közel hét órával később került sor, ameddig a panaszos kénytelen volt a személygépkocsijánál várakozni. Ebben az ügyben a Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy az Rtv. 26. § (1) bekezdése szerinti segítség igénybevételének (vagyis, hogy a panaszos „biztosítsa a helyszínt” a helyszínelők kiérkezéséig) törvényi feltétele – a rendőri kötelezettség más módon nem teljesíthető – nem állt fenn, „nem tűnt ki olyan körülmény, amely igazolta volna, hogy a rendőrt elháríthatatlan körülmény kényszerítette volna a panaszos segítségének igénybevételére. A beszerzett dokumentumokból éppen az derül ki, hogy az érintett kapitányságnál bevett gyakorlat, hogy a nem kiemelt bűncselekmények helyszínén, ahol a tulajdonos vagy annak képviselője a helyszínen tartózkodik, a helyszínre kivonuló járőr nem minden esetben biztosítja a helyszínt a bűnügyi technikus megérkezéséig, mivel ezzel megoldható a további rendőri intézkedéseket igénylő reagálás, a gyors kivonulás. Ez a gyakorlat nem kifogásolható általános jelleggel, mivel egy olyan esetben, amikor például a tulajdonos egyébként is a feltört lakásban maradna, nyilván nem indokolt a limitált járőri kapacitást a lakás őrzésére használni (bár ilyenkor is felmerül annak a veszélye, hogy a lakástulajdonos ilyen irányú »szakértelmének« hiánya miatt az ilyen módon foganatosított biztosítás nem terjed ki mindenre, és esetleg fontos bizonyítékok veszhetnek el). Annyi azonban bizonyos, hogy az ezzel a lehetőséggel élő rendőrnek gondosan kell mérlegelnie valamennyi körülményt: a várakozás várható időtartamát, a helyszínt (egy lakás esetében nyilván kényelmesebb körülmények között várakozhat az igénybe vett magánszemély, mint egy gépkocsiban), de adott esetben még az évszakot is (télen egy viszonylag rövid várakozási tartam is sérelmes lehet).” [304/2009. (X. 14.) sz. állásfoglalás Indokolás III. rész 1) pont.] Ebben az ügyben tehát történt járőr kiküldése a helyszínre (megvolt a lehetőség az esetleg azonnal szükséges rendőri intézkedések megtételére), csak a kiküldött járőr, miután szemrevételezte a feltört járművet, és úgy látta, hogy további érdemi intézkedésre nincs szükség, a helyszín őrzését ráhagyta a panaszosra. A Testület – szűk körben, meghatározott feltételek fennállása esetén – ezt a gyakorlatot (azt tehát, hogy a járőr, miután kivonult, nem maradt végig a helyszínen, hogy azt őrizze, mert ott volt a sértett) nem kifogásolta általában, de a gondos mérlegelést ilyen esetekben is elvárhatónak tartotta, és hangsúlyt helyezett az arányosság követelményének figyelembevételére is, ezek alapján pedig – a hét órás várakoztatás miatt – a súlyos alapjogsérelmet megállapíthatónak látta. Az illető rendőrkapitányság azon hivatkozására, miszerint a szokatlanul hosszú várakoztatás okai voltak a létszámbeli (pénzügyi) korlátok, szervezési hiányosságok, az információáramlás hiányosságai, azt válaszolta, hogy a közhatalmat gyakorló szervek nem hivatkozhatnak alappal saját belső nehézségeikre az állampolgári jogok biztosításának elmaradása esetén, a BH1990. 153. számon közzétett jogeset alapján. A panaszt az országos rendőrfőkapitány is alaposnak találta 29000-105/375-12/2009. RP. számú, 2009. november 11-én kelt határozatában, amelyben azt is leírta, hogy: „Az állampolgárok jogos igénye, hogy ésszerű határidőn belül a Rendőrség a törvényben előírt kötelezettségét teljesítse. A rendőrségen belül kialakított feladat- és hatáskör rendszer, továbbá esetleges szervezési hiányosságok hátrányos következményeit nem viselheti a Rendőrség intézkedését kérő állampolgár.”

A 420/2010. (IX. 15.) sz. állásfoglalásban a Testület egy olyan panaszbeadvány alapján hozott döntést, amelyben a panaszos azt kifogásolta, hogy a már korábban általa bezárt munkahelyére visszaszaladva azt tapasztalta, hogy a helyiség ajtaját betörték, bent sáros nyomok voltak, a monitorok és a számítógépek pedig nem voltak a helyükön. Ezt a panaszos háromszor is jelezte a rendőrkapitányság felé telefonon, viszont a rendőrök – a helyszíni szemlebizottság – csak az első hívását követő mintegy 2 órával érkeztek meg, eddigre viszont

a panaszos szerint már ellehetetlenült az eredetileg esetleg még a közelben tartózkodó elkövetők kézre kerítése. Az ügyben az illetékes rendőrkapitányság azt közölte a Testülettel, hogy szokásos, bevett eljárás, hogy ha betörésről van szó, és a bejelentésben nem merül fel halaszthatatlan rendőri intézkedés szükségessége, akkor járőrt nem küldenek ki a helyszínre, hanem rögtön a szemlebizottságot értesítik – ők azonban nem feltétlenül tudnak a hívást követően rögtön a helyszínre vonulni. Ebben az ügyben a Testület azt állapította meg, hogy elvárható lett volna egy ilyen bejelentés kapcsán járőr azonnali helyszínre küldése, még abban az esetben is, ha a panaszos nem utal azonnali intézkedést igénylő körülményre, mert a panaszostól, aki bejelentést tett, nem várható el a rendőrség belső eljárási gyakorlatának az ismerete, inkább az ügyeletes rendőrtől lett volna elvárható, hogy rákérdezzen, van-e azonnali intézkedést igénylő körülmény. Ezért ebben az ügyben a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető jogának sérelmét állapította meg, azonban csak csekély mértékűnek ítélve az alapjogsérelmet, mert a panaszos maga is tudta, és elfogadta, hogy rendőr csak később fog a helyszínre érkezni, illetve az azonnali intézkedést igénylő körülményt – vagyis, hogy érkezésekor az elkövetők még a helyszínen lehettek – saját elmondása szerint is csak később fedezte fel.

2) A Testület először a panaszos azon kifogásait vizsgálta, amelyek szerint őt mint bejelentőt a rendőrség 12 óra elteltével sem értesítette arról, hogy ügyében intézkedés történt volna, pedig első telefonhívása után még kétszer is visszatelefonált a BRFK Központi Ügyeleti Főosztályára.

A rendőrségi iratok közül ezt a kérdést csak a BRFK IX. Kerületi Rendőrkapitányság vezetőjének tájékoztató levele érinti [ld. Indokolás II. rész 2) pont], amikor azt írja, hogy a járőrök először a panaszos által megadott címre kiérkezve a területet körbejárták, ám ott sem a panaszost, sem más személyt nem találtak, ezért visszaindultak onnan. A Testület rendelkezésére bocsátott hanganyagból pedig azt lehetett megállapítani, hogy a bejelentése kapcsán várható rendőri intézkedésekről a panaszos csak második telefonhívása alkalmával, 2 óra 43 perckor kapott némi felvilágosítást, amely pedig arról szólt, hogy a kerületben minden járőr intézkedik, ezért még egy darabig nem is fog az általa bejelentett címre rendőr kiérkezni.

a) A Testület – elsősorban a rendelkezésére bocsátott hanganyag alapján – rá kíván mutatni két lényeges körülményre. Először is arra, hogy a panaszos első bejelentése (2 óra 19 perc) és ennek a BRFK IX. Kerületi Rendőrkapitányságra történő továbbítása (2 óra 22 perc) során a bejelentést továbbító r. százados elmulasztotta a panaszos ajtószámát, illetve kapucsengőjének a számát továbbítani, pedig azt direkt amiatt kérdezte meg a panaszostól telefonon, hogy a kiküldendő járőrök majd hozzá becsengetve mindenképpen be tudjanak jutni az épületbe. A panaszos telefonszámát a r. százados ugyan továbbította, de azt sem közölte a BRFK IX. Kerületi Rendőrkapitányság ügyeletesével, hogy ha járőröket küld ki, a panaszos valószínűleg nem fogja őket az épület bejáratánál várni, hanem ha a járőröknek kell – akár ha további információkat kell gyűjteniük, akár ha az épületbe történő bejutásuk akadályba ütközik – a panaszost az általa megadott elérhetőségek keresniük (hiszen ezért kérte el a r. százados a panaszostól a kapucsengője számát is, és a panaszossal is azt érzékeltette, hogy így fognak majd a helyszínen kiérkező rendőrök vele kapcsolatba lépni). [Ld. Indokolás II. rész 5) pont a) és b) alpontjai.]

Másodikként a Testület arra is felhívja a figyelmet, hogy nem ugyanaz volt az ügyeletes a BRFK IX. Kerületi Rendőrkapitányságon a panaszos első bejelentésének továbbításakor (2 óra 22 perc), mint akitől a második betelefonálásakor a BRFK Központi Ügyeleti Főosztálynak r. főtörzsőrmestere felvilágosítást kért (2 óra 43 perc), és akitől azt a választ

kapta, hogy nincs mozgósítható szabad járőr. A r. főtörzsőrmester ezt a tájékoztatást továbbította aztán a panaszosnak.

A fenti megállapítások abból a szempontból bírnak jelentőséggel, hogy a BRFK IX. Kerületi Rendőrkapitányság vezetője tájékoztató levele szerint a panaszos lakására, az általa megadott címre mintegy 11 perccel az első bejelentése után, 2 óra 36 perckor már ki is érkeztek a járőrök, akik 2 óra 49 percgig ott is tartózkodtak. A panaszos második telefonhívása éppen ezalatt történt, 2 óra 43 perckor, vagyis pontosan azalatt kapta azt a tájékoztatást, hogy ne váron rendőrökre, mert minden rendőr foglalt, amikor a járőrök éppen az épületnél tartózkodtak. Ennek oka feltehetően az lehetett, hogy a panaszos második telefonhívására felvilágosítást adó ügyeletes a BRFK IX. Kerületi Rendőrkapitányságon nem tudott arról – vagy ha tudott, akkor ezt valótlannul továbbította a BRFK Központi Ügyeleti Főosztály r. főtörzsőrmesterének –, hogy az első hívás továbbítását fogadó kollegája már 2 óra 27 perckor járőröket irányított a helyszínre. Annak pedig, hogy a kiérkező járőrök a panaszost nem találták a helyszínen, minden bizonnyal az volt az oka, hogy nem is próbálták meg felvenni a panaszossal a kapcsolatot, mert erre a panaszos első bejelentését továbbító r. százados elmulasztotta felhívni a figyelmüket, illetve elmulasztotta az általa elkért kapucsengő számot továbbítani a BRFK IX. Kerületi Rendőrkapitányság felé.

b) Az Rtv. idézett 24. § (1) bekezdése előírja a rendőröknek, hogy a „feladatkörükbe tartozó” segítséget és az „elvárható” felvilágosítást a hozzájuk fordulónak meg kell adniuk. Ilyen segítséget illetve felvilágosítást kérve a panaszos kétszer is újra betelefonált a BRFK központi segélyhívó számára, ám onnan első alkalommal – amikor a r. főtörzsőrmestertől érdeklődött, 2 óra 43 perckor – téves tájékoztatást kapott [ld. Indokolás II. rész 5) pont e) alpontja], második alkalommal pedig – amikor ismét a r. századosal beszélt, 3 óra 16 perckor – semmilyen [ld. Indokolás II. rész 5) pont g) alpontja]. Márpedig – főleg a panaszos első érdeklődése kapcsán, amikor egyidejűleg a járőrök az épületnél is voltak, mégis arról tájékoztatták, hogy nem főgnak rendőrök kiérkezni, ne is várja őket – azt, hogy a járőröket kiküldő rendőrkapitányság, vagy a BRFK Központi Ügyeleti Főosztálya tudjon arról, hogy éppen rendőr járőrök tartózkodnak a panaszos lakása közelében (esetleg fel is akarják venni vele a kapcsolatot), miközben ő pont a rendőrök kiérkezésének időpontjáról szeretne tájékoztatást kérni, a Testület minimálisan is olyan körülménynek tekinti, amiről a rendőrségnek a „feladatkörébe tartozó” segítségnyújtás, illetve „elvárható” felvilágosítás-adás kapcsán a panaszost tájékoztatni kell.

Ennek elmaradása a panaszos első érdeklődése kapcsán egyértelműen a BRFK IX. Kerületi Rendőrkapitányság ügyeletesei mulasztásának tudható be, akik félretájékoztatták a BRFK Központi Ügyeleti Főosztályon szolgálatot teljesítő r. főtörzsőrmestert, a r. főtörzsőrmester így téves tájékoztatást továbbított a panaszosnak. A BRFK IX. Kerületi Rendőrkapitányság ügyeletesének először tájékozódnia kellett volna arról, hogy éppen abban az időpontban vannak a rendőrkapitányság által kiküldött járőrök a panaszos lakásánál (hiszen a rendőrségi dokumentumok szerint a járőrök 2 óra 30 perc és 2 óra 49 perc között voltak ott, a panaszos pedig 2 óra 43 perckor beszélt a BRFK Központi Ügyeleti Főosztályával, és rajta keresztül a BRFK IX. Kerületi Rendőrkapitányság ügyeletével), és ezt kellett volna a BRFK Központi Ügyelete útján a panaszos felé közölnie; így annak a valószínűsége is nagyobb lett volna, hogy a helyszínen tartózkodó járőrök és a panaszos fel tudják venni egymással a kapcsolatot.

A panaszos második érdeklődése (3 óra 16 perckor) kapcsán pedig a hívást fogadó r. százados mulasztotta el az „elvárható” felvilágosítás megadását, pedig akkorra a kiküldött járőrök egyszer már el is távoztak a panaszos által megadott címről, majd oda újra visszamentek, és a

hívás idején éppen a második bejelentő által megadott, a panaszos közvetlen közelében lévő másik címen tartózkodtak (3 óra 15 perctől 3 óra 49 percig). Erről a r. százados – ahogyan az előző hívás kapcsán a r. főtörzsőrmester megtette (feltételezve, hogy ez alkalommal nem téves tájékoztatást adott volna a BRFK IX. Kerületi Rendőrkapitányság) – akár rövid úton, a panaszos hívása közben meggyőződhetett volna a BRFK IX. Kerületi Rendőrkapitányság ügyeletét felhívva, és az onnan kapott információkat a panaszosnak továbbítva; vagy a panaszos hívása után, a szükséges információkat beszerezve visszahívhatta volna a panaszost, illetve akár a BRFK IX. Kerületi Rendőrkapitányság ügyeletén keresztül a helyszínen lévő rendőr járőröket is odairányíthatta volna a panaszoshoz, hogy őt intézkedésükről felvilágosítsák. Ezek közül a r. százados egyiket sem tette meg, így – bár a BRFK IX. Kerületi Rendőrkapitányság ügyeletét az illetékes bevetésirányító 3 óra 17 perckor felhívta, és onnan információkat kért a járőrök tevékenységéről – a panaszos ekkor sem kapta meg az előírt, rendőrségtől „elvárható” felvilágosítást. **Mindezek miatt a felvilágosítás-adással kapcsolatos mulasztások miatt a Testület megállapította a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető jogának a sérelmét.**

3) Másodikként a Testület a panaszos azon kifogását vizsgálta meg, hogy – tudomása szerint – a folyamatban lévő betöréssorozatról szóló bejelentése nyomán semmilyen rendőri intézkedés nem történt 12 órán keresztül, ráadásul ez már nem is az első ilyen alkalom volt. Ezzel kapcsolatban utalt arra is, hogy az adott helyzetben arra is komoly rizikó volt, hogy valaki megsérüljön, mert a betörők a lépcsőházban minden ajtón „bepróbálkoztak”.

a) A rendőrség által megküldött dokumentumok közül a BRFK Központi Ügyeleti Főosztálya vezetőjének jelentése szerint az említett napon – a BRFK IX. Kerületi Rendőrkapitányság ügyeleti naplója alapján – járőrök mentek ki a panaszos által megadott címre 2 óra 36 perctől 2 óra 49 percig, majd a második bejelentő által megadott, szomszédos címre 3 óra 15 perctől 3 óra 49 percig, ahol rendőri intézkedés is történt. Ezt a BRFK IX. Kerületi Rendőrkapitányság vezetője által készített tájékoztató levél is megerősítette, azzal kiegészítve, hogy a járőrök első kiérkezésekor a megadott címen nem történt intézkedés, mert a járőrök sem a panaszost, sem más személyt nem találtak ott, így ez a vonulás eredménytelenül zárult. [Ld. Indokolás II. rész 1) és 2) pontjai.] A másodikként bejelentett helyszínen intézkedő r. őrmester jelentése – ld. Indokolás II. rész 3) pontja – szerint erre a helyszínre kiérkezve a betörőket már nem találták a helyiségben, így a második bejelentőt kérdezték ki, valamint a helyszínt szemrevételezték, és megállapították, hogy a betörők az ajtó zárjának külső borítását szécsavarozták, és az ajtón keresztül a helyiségbe behatoltak.

b) Konkrétan a panaszos esetében azonban egyrészt az állapítható meg, hogy a 2 óra 19 perckor tett bejelentése nyomán 2 óra 36 perckor már ki is érkeztek a járőrök a helyszínre, tehát a BRFK IX. Kerületi Rendőrkapitányság akkor szolgálatban volt ügyeletese haladéktalanul megtette a szükséges intézkedéseket a rendőri erő helyszínre küldése érdekében. A járőrök ekkori kiérkezése azonban nem járt eredménnyel, amely több rendőr mulasztására is visszavezethető.

Egyrészt a panaszos 2 óra 19 perckor történt hívását a BRFK Központi Ügyeleti Főosztályán fogadó r. századosra, aki a panaszostól direkt a vele való kapcsolatfelvétel céljából elkért kapucsengető számot – tehát a panaszos pontos elérhetőségét –, és azt, hogy a kiérkező járőröknek kell a panaszossal felvenniük a kapcsolatot, nem továbbította a BRFK IX. Kerületi Rendőrkapitányság felé, amely a járőröket aztán a helyszínre irányította. Ezzel a r. százados a Szolgálati Szabályzat 85. § (1) bekezdésében szereplő, az ügyeleti szolgálati formára vonatkozó előírásokat sem tartotta be megfelelően, mert ezen lényeges információ

továbbításának elmulasztásával akadályozta az „együttműködő szervekkel való kapcsolat állandó fenntartását”, valamint „halaszthatatlan intézkedések megtételét”, mert „az intézkedésre jogosult és köteles szervet, személyeket” hiányosan „értesítette”. Hogy a helyszínre kiérkező járőrök nem tudták a panaszossal felvenni a kapcsolatot, ráadásul akkor, amikor az elkövetők még a panaszos által látott betörők még a helyszínen tartózkodtak, így azok – a járőrök távozása miatt – el is tudták hagyni a helyszínt, ennek jelentős mértékben ez a mulasztás volt az oka.

Ugyanilyen jelentős volt a panaszossal való kapcsolatfelvétel, és a feltételezett elkövetők kézre kerítésének meghíúsulásában a helyszínre kiérkezett járőrök mulasztása is. Őket ugyanis az Rtv. idézett 1. § (2) bekezdés a) pontja, 13. § (1) bekezdése és a Szolgálati Szabályzat 3. § (1) bekezdése alapján intézkedési kötelezettség terhelte, hiszen folyamatban lévő bűncselekményt, a közbiztonságot sértő tény, a polgárok személyét és javait fenyegető veszélyhelyzetet hoztak a tudomásukra. Mindezek egyébként a járőri szolgálati formáról szóló, Szolgálati Szabályzat 87. § (1) bekezdésében foglalt előírásokból is következnek. Az Rtv. az általános elvekről és szabályokról szóló fejezetében, a 26. § (1) bekezdésében úgy rendelkezik, hogy bűncselekmény felderítése, valamint az elkövetők elfogása érdekében a rendőr kérheti és igénybe veheti magánszemély segítségét, ráadásul ilyenkor az érintett a segítséget nem is tagadhatja meg, csak nagyon kivételes esetben (ha a segítség teljesítéséhez szükséges tárgyi feltételek nem állnak rendelkezésére). Ezen kívül az Rtv. az intézkedéseket szabályozó fejezetében – amely intézkedéseket tehát az Rtv. 13. § (1) bekezdése, valamint a Szolgálati Szabályzat 3. § (1) bekezdése alapján egyértelműen meg kell tennie a rendőrnek, ha a fent írtak szerint az intézkedési kötelezettsége fennáll –, a 32. §-ban szól a felvilágosítás kérésről is. Eszerint a rendőr feladata ellátása során (vagyis a konkrét esetben bűncselekmény megakadályozása, az elkövetők elfogása érdekében) felvilágosítást kérhet, ha alaposan feltehető, hogy a megkérdezett olyan közlést tehet, amely a rendőri feladatok teljesítéséhez szükséges. Intézkedési kötelezettsége alapján erre tehát a helyszínre kiérkezett járőröknek nemcsak hatásköre, lehetősége, de kötelezettsége is volt. A Testület rendelkezésére bocsátott hangfelvételekből az pedig világosan megállapítható, hogy – ha a panaszos kapucsengőjének számát nem is, de – a panaszos nevét és mobiltelefonja számát a BRFK Központi Ügyeletétől a BRFK IX. Kerületi Rendőrkapitánysága megkapta, ez tehát a járőrök rendelkezésére állt. Sem a második helyszínen intézkedő r. őrmester jelentésében, sem a kapitányságvezető tájékoztató levelében nem szerepel ugyanakkor olyan körülmény, hogy a rendőrök megkísérelték volna felvenni a panaszossal a kapcsolatot, pusztán azt konstataálták – saját leírásuk szerint –, hogy ő (sem más) nem tartózkodott a helyszínen [ld. Indokolás II. rész 2) és 3) pontjai]. Márpedig ez a rendőrök számára – mivel rendelkezésükre állt a panaszos mint bejelentő neve, valamint a telefonszáma is – nem pusztán ésszerű és kézenfekvő lehetőség, hanem a fent hivatkozott jogszabályok alapján egyben kötelezettség is lett volna. A panaszostól – bejelentése alapján – ugyanis teljesen egyértelműen várható volt olyan közlés, amely a rendőrök feladatának teljesítéséhez szükséges lett volna (Rtv. 32. §), hiszen tudta, hogy éppen merre tartózkodtak a betörők, és mint későbbi ismételt telefonhívásaiból kiderült, készséggel el is mondta volna, ha intézkedési kötelezettségüknek eleget téve a rendőrök tőle a helyszínen megkérdezik (mivel nem kérdezték meg, ezért magától telefonált be újra a BRFK központi segélyhívó számára). Ezen kívül a rendőröknek az Rtv. 26. § (1) bekezdése alapján is lehetőségük lett volna a panaszos segítségét kérni, hiszen az adott helyzetben bűncselekmény megakadályozása, illetve elkövetők elfogása céljából kellett volna intézkedni, így erre ez a törvényhely a rendőröknek felhatalmazást biztosított – amivel intézkedési kötelezettségük beállta miatt élniük is kellett volna.

Mindezeket azonban a járőrök a helyszínen – intézkedési kötelezettségük ellenére – elmulasztották, a rendőrségi iratokból kitűnően nem tettek meg mindent a bejelentés érdemi kivizsgálása érdekében (ráadásul olyankor, amikor az elkövetők még a helyszínen voltak, ez pedig nem csak a panaszos elmondásából derül ki, hanem abból is, hogy a második bejelentő címére még csak ezt követően, 3 óra 7 perckor törtek be – ez pl. feltehetően megelőzhető lett volna, ha a panaszos bejelentésének kivizsgálásánál, felderítésénél körültekintőbben, az intézkedési kötelezettségnek megfelelően, a törvény biztosította hatáskörökkel élve járnak el a járőrök); pedig ezt akár a panaszos felhívásával, akár a panaszos nevének megkeresésével és a hozzá történő becsengetéssel, akár az ügyeletről további információk illetve adatok, elérhetőségek kérésével, vagy esetleg bármely más címre történő becsengetéssel (az épületbe történő bejutás, valamint a panaszossal történő kapcsolatfelvétel érdekében) stb. teljesíthették volna, akkor is, ha hiányos információkat kaptak a BRFK Központi Ügyelete továbbításában. Mivel ez nem történt meg, ezért a panaszos bejelentése nyomán valóban nem történt érdemi intézkedés, annak ellenére sem, hogy a BRFK IX. Kerületi Rendőrkapitányság nyilvántartása szerint – és az ügyeletes téves tájékoztatásával ellenkezően – a helyszínre járőröket küldtek, és annak ellenére sem, hogy a második bejelentő hívása nyomán, a közeli helyszínre kivonulva a panaszos által bejelentett helyszínt – a kapitányságvezető tájékoztató levele szerint – ismételten felkeresték a rendőrök [ld. Indokolás II. rész 2) pont]. Ráadásul az intézkedés elmaradása (panaszossal történő kapcsolatfelvétel, tőle további információk beszerzése) következtében a feltételezett tettesek tovább folytathatták a közbiztonságot sértő, polgárok személyét és javait fenyegető tevékenységüket, majd 3 óra 16 perc körül – kb. a járőrök ismételt kiérkezésekor [3 óra 15 perc, ld. Indokolás II. rész 1) pont] távozni tudtak a helyszínről. A feltételezett elkövetők távozásáig azonban – mások mellett – a panaszos személye és javai is végig veszélyben voltak, hiszen miután már egyszer benyitottak hozzá és lámpával be is világítottak a lakásába, nem lehetett teljes bizonyossággal azt kizárni, hogy nem fognak a lakásához újra visszamenni. Ezt a kiérkező rendőr járőrök fellépése akadályozhatta volna meg, az ő távozásuk és az intézkedés elmaradásának következtében azonban a lakásokba behatolni próbáló pár nem a rendőrök hatására, hanem cselekményük végrehajtása után önszántukból, szabadon távozott (csak a második bejelentő zavarta meg őket, saját elmondása szerint). **Összességében a Testület így – a BRFK Központi Ügyeleti Főosztályán szolgálatot teljesítő r. százados, valamint a helyszínre kivezényelt járőrök mulasztása, és az ennek következtében fennmaradt, a panaszos személyét és javait fenyegető helyzet miatt – megállapította a panaszos személyi biztonsághoz, és magánlakás sérthetetlenségéhez való alapvető jogainak sérelmét.**

IV.

A fent írtak szerint a panaszos tájékoztatásának nem megfelelő volta, illetve elmaradása miatt – az ügyeletes rendőrök mulasztásaiból kifolyólag – a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető jogának; a panaszos bejelentései ellenére az érdemi rendőri intézkedések elmaradása miatt – az ügyeletes rendőr és a helyszínre kivezényelt járőrök mulasztása miatt – pedig a panaszos személyi biztonsághoz és magánlakás sérthetetlenségéhez való alapvető jogának a sérelmét állapította meg a Testület.

A Testület annak mérlegelésekor, hogy egy adott rendőri intézkedés jelentős mértékben sért-e alapjogot, nem csak azt vizsgálja, hogy az érintett alapjog adott módon való csorbitása általában milyen mértékűnek minősül, hanem az adott ügy egyedi körülményeire is figyelemmel van.

A konkrét esetben a Testület kiemelt jelentőséget tulajdonított annak, hogy a panaszos egy folyamatban lévő bűncselekmény-sorozatot jelentett be, amely mindenképpen azonnali intézkedést igényelt. Ezzel kapcsolatban – az Indokolás III. rész 1) pont b) alpontjában hivatkozott korábbi állásfoglalásokban kifejtetteket megismételve – az sem lehet kifogás és elfogadható hozzáállás a rendőrség részéről, amit a BRFK IX. Kerületi Rendőrkapitányság ügyelete a panaszos második telefonhívásakor mondott, hogy nincs járőr, nincs kiküldhető ember. Ahogy a BH1990. 153. számon közzétett jogeset alapján a Testület is kimondta a 304/2009. (X. 14.) sz. állásfoglalásában, a létszámbeli korlátok, szervezési hiányosságok, az információáramlás hiányosságai ilyenkor nem jöhetnek szóba hivatkozási alapként. Az országos rendőrfőkapitány – panasznak helyt adó – határozata is kimondta, hogy az állampolgárok jogos igénye, hogy ésszerű határidőn belül a Rendőrség törvényes kötelezettségét teljesítse. Ez azonban a panaszos esetében nem történt meg, így a feltételezett elkövetők zavartalanul folytathatták jogsértő, az állampolgárok személyét és javait veszélyeztető tevékenységüket. A rendőri szervek közötti kommunikáció hiányosságai, az ezzel kapcsolatos mulasztások és a panaszos félretájékoztatása (illetve a tájékoztatás elmaradása) következtében a panaszos a helyszínen kétszer is megforduló járőrökkel egyáltalán nem tudott kapcsolatba lépni. Ennek következtében a lakásokba benyitogató pár jogsértő tevékenységét tovább folytathatta, ami pedig egy határozottabb rendőri fellépéssel nagy valószínűséggel megakadályozható lett volna. Ráadásul – a panaszos harmadik bejelentése szerint – végül a feltételezett elkövetők távozni is tudtak, vagyis az intézkedés teljes eredménytelenséggel zárult, annak ellenére, hogy a panaszos a tőle telhető módon a párt végig figyelemmel kísérte, és ezt a BRFK központi segélyhívó számán folyamatosan jelezte is.

E mulasztásokkal okozott jogsértések ezért – az eset említett körülményei alapján – elérik a súlyosság azon fokát, amely szükségessé teszi, hogy a Testület az állásfoglalását az Rtv. 93/A. § (6) bekezdésének alapján megküldje az országos rendőrfőkapitány számára.

Budapest, 2010. december 15.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
előadó testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag